
Rechtbank past de genuanceerde ontvangsttheorie toe

Pensioenbrief 2018/30

Partnerpensioen gaat verloren indien daarvoor geen aanvraagformulier is ingediend terwijl dat wel is toegezonden. Informatieplicht en zorgplicht zijn door het Pensioenfonds niet geschonden.

Deze procedure werd gevoerd tussen enerzijds de echtgenoot (de man) van een overleden deelneemster (de vrouw) en anderzijds het ABP. De vrouw was tot 1 augustus 2014 in dienst geweest van een bij het ABP aangesloten instelling. Begin 2014 was al bekend dat haar dienstverband niet zou worden verlengd. Later in 2014, dus nadat al bekend was dat het dienstverband zou eindigen, werd uitgezaaide kanker vastgesteld. De vrouw overleed eind 2014. Zoals bij veel pensioenuitvoerders vervalt ook bij het ABP het verzekerde partnerpensioen na einde deelneming. Wel bestaat er de mogelijkheid een deel van het verzekerde ouderdomspensioen in te ruilen om alsnog een partnerpensioen te verzekeren.

Bij brief van 3 november 2014 werd de vrouw geïnformeerd over de keuzemogelijkheid waarbij stond aangegeven dat zij voor 15 december 2014 een keuze moest

maken door het indienen van een ingevuld aanvraagformulier. Het formulier werd niet geretourneerd met als gevolg dat de man niet in aanmerking kwam voor een ABP partnerpensioen toen de vrouw was overleden.

De man stelde dat het ABP de informatieplicht of zorgplicht ex. art. 39 PW en art. 2.7 lid 6 pensioenreglement zou hebben geschonden. Ook stelde hij dat de voor 3 november 2014 verzonden UPO's in de administratie ontbreken. Ten aanzien van de brief van 3 november 2014 met de keuzemogelijkheid stelde de man dat deze brief gezien het belang aangetekend had moeten worden verzonden.

De kantonrechter verwijst naar het bepaalde in art. 3:37 lid 3 BW waarin kort samengevat staat dat een tot een bepaalde persoon gerichte verklaring moet, om haar werking te hebben, die persoon hebben bereikt. Toegespitst op deze casus: wil een UPO of de brief met de keuzemogelijkheid werking hebben dan moeten deze mededelingen de vrouw hebben bereikt (hier geldt de ontvangsttheorie). Ten aanzien van de vraag of de UPO's zijn ontvangen, oordeelt de kantonrechter dat op het ABP de bewijslast rust. De kantonrechter verwijst daarbij naar eerder arresten. Zo werd in HR 14 juni 2016 (ECLI:NL:HR:2013:BZ4104) bepaald dat een redelijke uitleg van art. 3:37 lid 3 BW op de behoeften van de praktijk moet worden afgestemd, waarbij in beginsel moet worden aangenomen dat een schriftelijke mededeling de geadresseerde heeft bereikt indien de verzender feiten en omstandigheden stelt en zo nodig bewijst waaruit volgt dat de verklaring door hem is verzonden naar een recent adres waarvan hij redelijkerwijs mocht aannemen dat de geadresseerde daar kon worden bereikt.

Door het Hof Amsterdam is bij arrest van 15 maart 2016 (ECLI:NL:GHAMS:2016:975) hieraan nader invulling gegeven door te eisen dat het pensioenfonds in die zaak concreet inzicht moet verschaffen in de wijze waarop haar bedrijfsproces ten aanzien van de verzending is ingericht en hoe een en ander werd vastgelegd, zodat met voldoende mate van zekerheid kan worden aangenomen dat de normale procedure ook in de relevante periode is gevolgd. De in de hiervoor aangehaalde arresten verwoorde leer wordt ook wel de genuanceerde ontvangsttheorie genoemd.

De kantonrechter oordeelt dat op grond van de genuanceerde ontvangsttheorie moet worden aangenomen dat de UPO's correct zijn verzonden en door de vrouw zijn ontvangen (de man had UPO's ook zelf in het geding gebracht wat processueel niet handig was). De stelling dat het ABP aan de vrouw voor het verstrijken van de beslistermijn een rappel had moeten sturen wordt niet gevolgd. De kantonrechter stelt dat ook van de (gewezen) deelnemers in het pensioenfonds enige inspanning mag worden verwacht ter uitoefening van haar rechten. De kantonrechter stelt vast dat in de (toelichting van de overgelegde) UPO's van 2013 en 2014 duidelijk is vermeld dat het nabestaandenpensioen voor de man nihil zou zijn

en in de bijbehorende toelichting is ook de keuzemogelijkheid voor de uitruil al vermeld.

De uitkomst is dat de vorderingen van de man worden afgewezen.

NB

Deze uitspraak is van belang voor pensioenuitvoerders bij de steeds terugkerende vraag of een bepaalde uiting (UPO of anderszins) door de rechthebbende is ontvangen en daarop een beroep kan worden gedaan. Zeker bij grote mailings als bij UPO's zou een aangetekende verzending tot enorme kosten leiden die niet te verantwoorden zijn. Pensioenuitvoerders doen er wel goed aan hun verzendproces tot in detail in kaart te brengen zodat in voorkomende gevallen voldoende bewijs kan worden geleverd van de ontvangst van de verzonden mededelingen. Ter zake geldt nog steeds de ontvangsttheorie, al is die in uitspraken genuanceerd.

*(Rechtbank Limburg 21 februari 2018,
ECLI:NL:RBLIM:2018:1638)*

Mr. M.W. Minnaard